Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchényi-utcza SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK,
Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szerkesztői részét illető minden közlemények sde intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési dij:
Öt-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5kr.
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

XIII. évfolyam 1886. Debreczen Csütörtök Oktober 21. 207. szám.

Oroszország joga.

Debreczen, október 21.

A sok nehéz veszély közepette is lehetetlen Bulgáriát nem szerencsés államnak nevezni akkor, midőn jelentéktelensége daczára mai válsága akként foglalkoztatja az európai diplomatiát, hogy Bulgária regenssége alkalmat adhat az európai közvéleménynek meggyőződést szerezni arról, hogy az ország élén oly férfiak állanak, kik a legsulyosabb válság mellett is számottevő, gondolkozó főknek bizonyultak.

Abban a nagy publicistai közlésben, a miben a bolgár-ügy kezdete óta az európai sajtó nyilvánult, nem akadt oly cynicusan merész, de mindazonáltal egészséges vénából eredt hang, mint egy londoni — különben orosz-barát — lapé, mely Kaulbars szereplését és Oroszország beavatkozási jogát birálva, arra a következtetésre jut, hogy bármely régibb európai államban Kaulbarsot egyszerüen kiutasitották volna az országból szereplése miatt és az is igen valószinü, hogy az érdemes czári küldött — bitófán végezte volna be pályafutását.

Ez a tagadhatatlanul erőteljes nyilatkozat még nem jutott az orosz lapok tudomására, s igy nem ismerhetjük a támadható replikák mérvét, de addig is, mig erre alkalom jönne, egy másik — orosz-osztrák — hirlapi polémia áll előttünk, mely egyik tulzó pétervári lap és a bécsi félhivatalos jellegü „Fremdenblatt“ közt tört ki legjobban.

A mig ugyanis Katkow ur, ez a nagy panslav apostol alább hagyott Bulgária occupatióját és a háborut illető követeléseivel, addig a kérdéses pétervári lap megtámadta a „Fremdenblatt“-ot és ennek egyikére hivatkozva kérdi, hogy a berlini szerződés melyik czikke alapján van Stambulownak és társainak joga, hogy uralkodjanak Bulgária felett, mely oroszvér árán szabadult fel, és a hatalmak védelme alá helyeztetett. Itt aztán hivatkozik a pétervári „Viedomosti“ a berlini szerződés hatodik pontjára, mely szerint Bulgária ideiglenes szervezetét a statut organique végrehajtásáig, egy orosz biztos vezeti egy török biztos és a szerződést aláirt hatalmak consulatusainak segélyével.

Amennyiben e megjegyzések felül esnek egy polémia beszámithatlan szenvedélyes ötletein, s komoly számbavétel illetheti azokat, egyszerüen fictiv a „Viedomosti“ álláspontja a nélkül, hogy a politikai erkölcsi tekintetek irányadók volnának e felfogással szemben.

E nagyhangu provocatiók, csak phrazisok. A hogy a „Viedomosti“ kérdi a „Fremdenblatt“-tól a jogot a Stambulowék uralkodására, épen igy lehet megkérdezni a becsületes Oroszországtól, hogy minő alapon adott alkalmat arra, hogy most Stambulowék uralkodjanak. Ezt a regenssséget a sophiai államcsiny támasztotta. Hogy pedig ebben mennyi része volt Oroszországnak, arról beszélni, vagy plane vitatkozni, ma már nevetséges.

A berlini szerződés kérdéses szakasza a normalis viszonyok közt működő Bulgáriára mondta ki az orosz és a török biztos vezető szerepét kötelező határozatot, nem pedig az anarchiáig felzaklatott Bulgária, melynek egyedüli biztositéka a jövőre nézve épen abban a recriminált regenssségben rejlik, mely a legkitünőbb bizonyitékát adta annak, hogy feltétlenül a nép és igy a köz érdekeit szolgálja, tehát egyáltalán nem veszélyes sem az államra, sem pedig közvetve a Balkánfélszigeti kérdésre.

A mi pedig Oroszországnak annyit emlegetett jogát illeti, arra egyszerüen azt a megjegyzést lehet tenni, hogy Oroszország mint ilyen — nem existál. Czárismus, az van és ennek van alárendelve minden, a mi csak egy nemzet jogait, s nézetét és aspiratióit illetheti

Egy ilyen Oroszország tehát soha sem beszélhet magát illetőleg nemzeti jogáról és igen természetes, hogy e jog révén nem is vihet ki semmit.

Lehet hogy ez a felfogás nem a magasabb diplomátia niveauéját érinti, de az is kétségtelen, hogy Oroszorszag sem a magassabb diplomátia mértékével planirozza terveit. Az a mit ő a Balkánon keres, az a mit ott elérni akar, az nem a consulátusok terveitöl de a Balkán-népek rokonszenvétől függ.

Arra pedig, — a mai constellatio bizonyitja ujra, — csak egy szabad Oroszország aspirálhat.

Monarchiánk és a bolgár kérdés. A „Budapester Correspondenz“-ben olvassuk: Az utóbbi napokban feltünő módon és több oldalról amaz állitás variáltatott, hogy Ausztria-Magyarország és Németország Oroszországgal Bulgária idegen occupatiójának elhetőségére nézve megegyeztek volna. Minek nekünk Bécsből megbizható oldalról jelentik, eme hir, valamint minden más hasonló tudósitás minden tényleges alapot nélkülöz. Oroszország Bulgáriát, még ha rendkivüli esetek beállanának is, nem fogja katonailag megszállani, mert igen jól tudja, hogy ezt Ausztria-Magyarország nem hagyná. Azt hisszük, Tisza miniszterelnöknek erre vonatkozó nyilatkozata eléggé világos volt.

Irányadó körökben mit sem tudnak az állitólagos fegyver- és lőszer átviteli tilalomról Bulgária felé. Erre vonatkozólag az utóbbi időben a belügyminiszteriumhoz nem is intézetett semminemü kérelem.

Képviselőválasztás a vizaknai kerületben. A vizaknai kerületben a képviselőválasztás november 4-én fog megejtetni. Eddig dr. Tisza István az egyedüli jelölt.

Katonai szakbizottság az uj ismétlő fegyverek ügyében. A hadügyminiszter, mint Bécsből jelentik, bizottságot hivott össze, mely az ő elnöklete alatt az uj ismétlő fegyverek mintáját fogja tüzetes vizsgálat tárgyává tenni. E bizottságba meghivattak: Philippovics báró, Bauer báró és Catty báró táborszernagyok, Reinländer báró altábornagy törzskari főnök, Kreutz altábornagy a müszaki és administrativ katonai bizottság elnöke és több szakember.

Külföld.

A franczia miniszterválság békésen elvan intézve. Sarrien belügyminiszter nem ragaszkodott ahoz, hogy a ház plénumától kapjon elégtételt. Megelégedett a kiválóbb képviselők magánnyilatkozataival melyekből kitünt, hogy senki sem sejtette, hogy Sarrien ur fontosságot tulajdonit a fenforgó szavazásnak. Sadi-Carnot pénzügyminiszter szintén visszavette lemondását s igy a Freycinet-kabinet ismét ki van egészitve. De ezzel még nem mondható, hogy az egyetértés is visszatért keblébe, mert mérsékelt és radikális tagjai közt a viszály minden pillanatban megujulhat.

Bulgáriában a helyzet egyre válságosabbá alakul s a végeldöntéshez közeledik Vagy orosz okkupáczió lesz, vagy a mostani bolgár kormány és regenség fog eltünni a föld szinéről, mert arra abszolut nincs remény, hogy a czár visszafogadja jóakaratába Az idevágó kisérletek, mint Szófiából jelentik, mind teljesen sikertelen maradtak, az elkeseredés Pátervárt a bolgárok ellen egyre növekszik s Kaulbars hivatalos jelentéseiben folyton uj táplálékot nyer. Igy tehát a válságnak nincs más megoldása, mint vagy a bolgár kormány leköszönése, vagy az okkupáczió. Szófiában azt hiszik, hogy Oroszország már megkapta a felhatalmazást a fegyveres beavatkozásra az összes kabinetektől. —

*

A Havas-ügynökség jelenti: Kaulbars tabornok jegyzéket intézett a bolgár kormányhoz, melyben erélyesen tiltakozik a bolgár hatóságoknak a Bulgáriában lakó orosz alattvalókkal szemben követett eljárása ellen. A tábornok fölemliti, hogy különböző helyeken bizonyos személyek rossz bánásmódban részesültek vagy elfogattak az alatt az ürügy alatt, hogy meglátogatták a tábornokot. Hogy személyeket az ily eljárás ellen megvédje, a tábornoknak, különösen Ruszcsukban, ahoz kellett folyamodni, hogy viszszahonositson több orosz altisztett, kik bol-

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A gyöngéd férj.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás)

Siráky Pál ur valóban ugy érzi, mintha megérdemelné. Nem tudja eléggé megbecsülni ezt az angyalt. Mert e pillanatban igazi angyalnak látszik a mosolygó asszonyka.

— Ha akarod, itt maradok nálad, kedvesem, — szólt gyöngéden reá borulva férjére.

Nem, ilyen áldozatot igazán nem fogadhat el a férj s maga unszolja, hogy csak menjen, ámbár az igazat megvallva, egy kis reményt táplál magában, hátha mégis itt marad Vilma?

Hiszen a kedves itt is maradna, csak azok a Tordayék ne volnának olyanok, hogy mindjárt megneheztelnek. Meg aztán csak ne kellene a világ miatt félni. De ott lesznek Villányiék, azok mindjárt dobra ütik, ha nem látják őt ottan.

— Tudom, hogy fog mérgelődni Henriette. Azt akarom, hadd lássa, hogy el lehetünk nélkülök; van nekünk még más elökelő ismerősünk is. A társaság Tordayéknál mindig a legválogatottabb, mig Henrietteéknél, .. na nem akarok egyebet mondani, csak azt a likörgyárosnét, a sógornőjét . . . Van mi ért pöffeszkedni! Azért, hogy meggazdagodtak? . . . Es a Henriette apósa; Igazán dicső! Te talán nem is tudod? Keményitőt árult, . . igen, kedvesem, keményitőt. Ha, ha, ha!

Es a kis menyecske ezen oly édesdeden tud kacagni . . , Keményitőt árult. Villner volt a neve, a Villányi már saját gyártmányuk. Hát nem tréfás ez igazán?

Siráky Pál ur megütődve tekint nejére, de a kis menyecske kacagása oly kedvesen cseng, hogy valóban nem lehet rá megharagudni. Aztán sokkal bágyadtább a törvényszéki biró ur és sokkal jobban fáj a feje, hogysem kedve volna leckét tartani most feleségének. Meg aztán, az igazat megvallva, Villányiék nem is szépen viselték magukat iránt uk és egy kis boszantás, egy kis megalázás nem ártana nekik.

— Látod, kedves, hogy nem maradhatok el, — magyarázza tovább a kis menyecske.

A férj kábultan bólint fejével. Persze hogy látja, igen, igen,

S a szép asszony elmegy mulatni és a férj otthon marad betegágyában; hanem gondolatai elkisérik a nőt a fényes társaság közé, látja, a mint sovárgó, bámuló szemek fordulnak feléje, látja a mint bókol a hajlongnak körülte, a mint mindenki siet neki hizelegni, hallja vidám csengő kaczagását, látja, hogyan élénkül arca, hogyan gyulnak ki szemei. Mily jókedvü tud lenni ott távol férjétől és gyermekétől!

Megint szomoru gondolatok kezdenek a beteg agyára tódulni. Most először fordul meg elméjében, vajjon szereti-e hát őt igazán Vilma?

— Ej, istenem, de mit töröm rajta fejemet? — igyekszik megnyugtatni magát s visszaidézi emlékezetébe mindazt az édes boldog órát, a mit szép kis feleségével együtt töltött. — Bolondság, igazán bolondság azt hinni, hogy nem szeret.

Valóban nevetnie kell rajta. Már hogy is juthatott eszébe ez? Nevet is; de ez a nevetés nem jön szivből, olyan erőtetett s s nem képes eloszlatni azt a nehéz, nyomasztó érzést mely fejére, mellére egész testére ránehezedik.

Nem a betegség ez, nem, nem, hanem a gond, az a szörnyü gond, mely elől nincs menekülés . . . Szent isten; mi ez, mi ugy fejére tódul? Alig birja fölemelni azt a nehéz, kábult fejét. Visszahanyatlik . . . ha most megütné a guta?

E gondolatra kiüt a veriték homlokán. Nem, nem akar még meghalni, nem akarja itt hagyni nejét és gyermekét a nyomorban. Igen, a nyomorban; az vár reájok, szenvedés megaláztatás, tán éhezni fognak.

— Oh; Istenem! istenem! — hörög, két kezével támogatja szédelgő fejét.

Lázas képek lebegnek előtte. Vilmát látja sápadtan, kopott, rongyos ruhában, a kis Pali mezitláb fut utána.

— Ha meghalok . . . . ha meghalok, mi lesz belölük? — tünődik a férj, az apa.

A verétékcseppek sürün gyöngyöznek alá homlokán, lélekzete el-elszorul, mintha torkát folytogatnák, hörög erölködik.

— A gyerekem! . . . a gyerekem! — akar kiáltani, de csak nyögés, susogás lesz belőle.

Nem hallja senki, nincs nála senki. A halál félelme kezdi megzsibbasztani a boldogtalán embert. Iszonyu erőködéssel föltápaszkodik az ágyból; de lábai tántorognak, nem bir odább menni s az ágy szélébe kapaszkodik.

— Fiam! — tör ki a hang a fuldokló torokból.

Csak odáig mehetne, csak odáig birnák el e roskadozó lábak. Ott alszik a gyerek, a másik szobában. Csak még egyszer megcsókolhatá ártatlan homlokát, csak még egyszer kinyujhatná feléje áldó kezét.

S a kábult fejében mindegyre összezavarodnak a gondolatok. Csak még egyszer . . . nem tudja már, hogy mit akarna még egyszer. Szemei félig lecsukódnak. Ugy rémlik neki, mintha nagyon homályosan égne az a lámpa a szobában s a mint reá feszíti szemeit, ugy himbálódzik a nagy sárgás üveggolyó. A szék mozog, az asztal mozog, az ágy is tántorog, a melyben kapaszkodott.

De neki be kell menni fiához. Elereszti az ágy szélét s megpróbál tovább lépni; hanem lábai oly nehézkesen mozdulnak, mintha fából volnának s feje ugy huzza lefelé. Nem, igy nem bir végig menni a szobában. Leül az ágy szélére kissé megpiheni.

Meddig pihent ott, nem tudja, Mikor kinyitja szemeit, ugy rémlik neki, mintha nehéz álomból ébredt volna fel, feje még mindig kábult s egész teste oly összetört. Nagyon kényelmetlen helyzetben aludt, félig ülve, félig hátradölve.

Vajjon igazán aludt-e ?s S igy félig felöltözve? Különös. De hát hány óra lehet most? Körülnéz. Mi ez? Nejét látja ott valóban vagy csak képzeli? A sötétvörös selyem ruhában az ott hát persze hogy Vilma. Ejnye, alig ismeri meg saját feleségét, ugy kápráz a szeme.

Vilma, az ám. Hát visszatért az estélyről? Bizonyosan nagyon késő lehet. Vagy ma korábban jött haza, mint máskor? De miért ül oly mereven, oly mozdulatlan azon a széken? Arca oly sápadt, tekintete oly komor.

— Vilma! — kiált föl az aggódó férj.

A nő megrezzen; hanem csak egy percig tart nála ez a zavar és ijedség, aztán rendbeszedődnek azok a félrehuzott vonások, megjelen az ajkak körül a szokott nyájas mosoly s egészen más kifejezést kap a bájos arcz,

Hogy megijesztettél, rosz ember: szól a szép asszony.

S a gyöngéd ki kezecske a következő perczben már a rosz embernek fejét simogatja.

Azt hittem, hogy alszol, kedves; nem akartalak felkölteni.

A férj közelebb vonja magához édes kis feleségét.

— Igaz, hogy aludtam. Azt hiszem, igen mélyen aludtam. Fejem még most is oly nehéz. De meg éreztem mégis a te jöttödet, édesem, és lásd fölébredtem.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

gár szolgálatban maradtak. Végül kiemeli a tábornok, hogy, ha az ily esetek netalán ismétlődnének, ez a legsulyosabb következményeket vonhatja maga után.

A „Havas-ügynökség“ nek orosz forrásból vett értesülései szerint bulgária megszállása a középeurópai hatalmak részéről nem fog akadályba ütközni, mert Oroszország el van tökélve, hogy megállja a kellő biztositékokat. Kaulbart tábornok még reméli, hogy e végső lépés elkerülhető lesz, és hogy a bolgár kormány engedni fog. Ugy látszik azonban, hogy a tábornok jegyzékében fölhozott tények nagy mértékben fokozták Pétervárott az izgatottságot, melyet a bolgároknak a politikai téren tanusitott ellenállása idézett elő.

Napi hirek.

— **A Kurucz világból.** Ezt a czimet viseli lapunk szerkesztőjének Vértesi Arnoldnak legujabb beszélykötete, mely ma hagyta el a sajtót s holnaptól kezdve kapható. A kötet két hosszabb elbeszélést tartalmaz, s a közöszim legjobban megmagyarázza, hogy azok mily tartalmuak, s mely korban játszanak. — Az elbeszéléseknek történeti hátterük van, és az események megannyi korképeket tüntetnek fel. — Az uj kötetet először is e lapok olvasói fogják megvehetni, — miután azt a könyvkereskedéseket megelőzve kiadóhivatalunkban árusitjuk el, s még könnyebb megszerezhetés végett lapkihordóinkkal kolportáltatjuk. A könyv bolti ára 1 frt 20 kr. lesz, kiadó hivatalunkban és a kolporteuröknél 1 frért szerezhető meg.

— **Az első népkonyha Debreczenben.** Azt az eszmét, melynek érdekében, lapunk Debreczenben legelőször szólalt fel a kolera terjedése óta, immár elhatározta megvalósitani a helybeli izraelita jótékony nőegylet. választmánya. Üdvözöljük a kegyes samaritánusi tettért a nemes szivü urnőket, kiket elhatározásuknál azon czél vezérel, hogy e népkonyha nem csupán ideiglenes, hanem állandó jellegü legyen és a kik tulemelkedtek a felekezetieskedés szük korlátain, a mennyiben az uj emberbaráti intézmény felekezeti különbség nélkül minden szegénynek nyitva áll. A derék nőegylet választmánya olyan helyet választott ki a népkonyha részére, hogy azt még a tartózkodó szegények se rösteljék föl keresni. A szerződés a konyhatartás iránt özv. Rosenbergné asszonnyal lett meg kötve; ki igen alkamas helyen a Nyugati soron lakik s eddig fennálló kisvendéglőjét beszüntette. A szerződés szerint a főzőnő 60 forintot kap havonta, és ezen összegért helyiséget, edényeszközöket. asztalokat, székeket ad a konyhaszámára; a főzést teljesiti és két cselédet, tart. Egy egy adag étel ára, mely levesből husból és vastag ételből áll 10 krban állapittatot meg. Noylcz emberre 1 kiló, s igy egy emberre 12 és fél dkgr. hus van számitva. A főzéshez szükséges anyagot a nőegylet választmányi tagjai, naponta fölosztva magok közt a teendőket, vásárolják be és adják ki a konyha helyiség mellett levő éléskamarából a főzőnőnek. Az étel minőségének és kiosztásának ellenőrzését szintén ezen urhölgyek vállalták magokra. A kiadások fedezésére a 10 krajcáros ebéddijakon kivül önkéntes adakozások, tánczmulatságok jövedelmei fognak szolgálni. Az első napokra a konyha költsége biztositva van Egyik hust ajánlott föl, más pénzt, és harmadik zöldséget egész télire negyedik főzeléket. A konykában egyelőre 100 személyre számitva főznek; ha azonban ennél többen keresik fel azt, akkor többre is. Ösmerjük többeknek azon követésre méltó czéljait, hogy ebédjegyeket váltanak, s azokat a házukhoz menő s ételmaradékot kérő szegényeknek átadják, hogy annak előmutatása mellett a konyhában ebédet kaphassanak. Az ilyen eljárás lehetővé teszi, az ingyen ebéd kaphatását is. A nőegylet azt is elhatározta még, hogy betegszegényeknek, kik nem mehetnek a népkonyhába, lakásukra is kiadja az ebédet. A konyha novem. 1 én fog megnyittatni A megnyitásra hivatalosak lesznek a főispán, polgármester, városunk több notabilitása és az ujságirók. Ezen ösmertető leirásból látható, hogy az izraelita nőegylet a nemes czélt igen praktikus módon valósitja meg; ugy hogy az példányképül szolgálhat más népkonyhák felállitásánál. — A népkonyha nagy szükséget van hivatva pótolni. Mert azt nem csupán a legszegényebb, napszámos, munkás osztály veheti igénybe; hanem minden tartózkodás nélkül eljárhatnak oda azon kevesebb fizetéses mesterlegények is, kik délben is napokon keresztül legfeljebb hideg ételre vannak utalva; s egész héten át alig esznek egészséges főtt ételt. Még egyszer ismételjük, hogy üdvözöljük az első népkonyhát városunkban, melynek megalakitói olyan szerényen, feltünés vagy hivalkodás nélkül müködnek, — hogy egyszer csak azon vettük észre, hogy a népkonyha részére van helyiség, felszerelés, pénz — minden a mivel áldásos müködését megkezdheti. A derék, nemes szivü nők, kik fáradoznak és elmondhatjuk, hogy anyagilag sokat áldoznak, annyira kerülték nevők nyilvánosságra hozását, hogy ezt még a mi kérésünkre sem engedték meg. Ritka jelenség a mai korban.

— **A mi ártézi kutunknál**, a furótoronyépitése serényen folyik. Ma a helyszinére szállitották a furáshoz szükséges gép részeket s egyébb eszközöket.

— **Szerencsétlen halál az épülő dohánygyárnál.** Borzasztó halállal mult ki ma reggel az épülő dohánygyárnál egy Takács Bálint nevü ácsmester. A második emeletről, 14 méter magasból lebukott. Először egy vasoszlopba ütötte esés közben a fejét s az összezuzódott, azután az álványok gerendáiban karját törte össze. A szerencsétlen szörnyet halt. Takács 32—33 éves helybeli családos ember volt. Idáig a dohánygyárnál folyó épitkezésnél. hol közel 300 ember dolgozik, még nem fordult elő semmiféle ilyen szerencsétlenség.

— **Erdőőri szakvizsgák.** A f. hó 18-n Hajduvármegye székházánál megkezdett erdőőri szakvizsgák 19-én esti 7 órakor bezárjeztettek. Előirás szerint a vizsga eredményéhez képest négy féle osztályzat adható „kitünően“, „jól“ és „kielégitően alkalmas“ továbbá „nem alkalmas“. Ez alkalommal a vizsgáló bizottság kitünően alkalmasnak egyet sem talált, hanem kettő „jól“ kettő „kielégitően alkalmasnak“ minősittetett, kettő ellenben nem találtatott alkalmasnak. Előbbieknek a szabályszerü bizonyitvány kiadatott, utóbbiak pedig a vizsgálat ismétlésére utasittattak. Ezen eredmény, ha tekintetbe vétetik, hogy ily vizsgák Debreczenben most első izben tartatnak, mind a jelentkezők számát, mind a vizsga sikerét tekintve, kielégitőnek mondható. Hogy pedig a jövőben a vizsgák mind magassabb szinvonalra fognak emelkedni, — arra nézve kellő biztositékot nyujt Bothó Imre kir. erdő felügyelő kiváló szakértelme és ügybuzgósága; kinek különben ezen közgazdasági tekintetben nem kicsinyelhető tényező létrehozásában legnagyobb érdeme van a mennyiben aző előterjesztésére kerte fel Hajduvármegy e erdészeti bizottsága a földmivelési minisztert arra, hogy ilyen vizsgák tartását a vármegye székhelyén Debreczenben is engedélyezze. — A vármegyei erdészeti bizottság ily irányu kérelméhez később Debreczen város erdészeti bizottsága is csatlakozott.

— **Szinház.** Tegnap szép ház előtt ismételték Blumenthál szellemes szinmüvét az „Egy csepp méreg“-et. Békéssy kisasszony, ki már a közönség kedvence lett, most is müvészettel töltötte be Hertha szerepét. Alakitása kerekded, s jól kidolgozott. Vedress sokkal jobban játszott, mint a mult alkalommal. Sympathikus szerepében jó kedvre deritette a közönséget. Ellinger k. a. és Zilahy pompásan töltötték be szerepeiket, különösen Ellinger kedves alakitása érdemel dicséretet. Molnár Antal szép alak volt s nem hagyta hidegen a közönséget. Ma Mosernek négy felvonásos vigjátéka, a „Könyvtárnok“ kerül szinre, melyben Rónaszékinek van mulattató szerepe holnap pedig a „Kertészleány“ operette kerül szinre. (L.)

— **Kereskedők és szállitók figyelmébe.** A nagyméltóságu földmivelés, ipar és kereskedelemügyi miniszteriumnak f. évi Szeptember 13-án 49018 sz. a. kelt értesitése szerint a tengerire, borra és szeszre a Szerbiából való kivitelnél eddig fennállott 50 perc.nyi kiviteli vám f. évi julius hó 31-én kelt törvény által megszüntetetett. Mit is az érdekelt kereskedők és szállitóknak ezennel tudomására hozunk. Debreczen 1886. október 20. A kereskédelmi és iparkamara.

— **A müvirág kiállitáson** kiállitandó tárgyakat a tegnap délután folyamában Dr. Király Ferencz felhivására több helybeli szakértő kereskedő tekintette meg az iparkamara helyiségében, hol a tanfolyam tartatott. E látogatásnak czélja az volt, hogy a müvirágokat szakértően megitélni képes egyének véleménye meghallgatassék ugy magokra, mintáltalában a tanfolyam eredményére nézve; s elmondhatjuk hogy a mi a tanfolyam eredményét illeti, a szakértők, kik között volt Zádor Lajos, Falk Lajos, Bosznay, Beke László, Stern József, Bnyács Emil A legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak, s azt mondják, hogy egy rövid hó alatt alig lett volna bárki is képes a virágkészités annyi féle nemét elsajátitani, mint ahogy azt e tanfolyam növendékei tették. A müvirágok kiállitását, alakját, és versenyképességet illetőleg nevezett szakértők véleménye odanyilvánult, hogy ezen emlitett kellékek fejlesztése és tökéletesitése végett a tanfolyam még további két hónapra legalább is fentartandó és folytatandó volna. Dr. Király Ferencz kamarai titkár azon megjegyzésére, hogy a tanfolyamnak még két hónapig való folytatása jelentékenyebb áldozatokat igényelne, továbbá hogy azon testületeket, melyeknek áldozatkészségéből a tanfolyam eddig fentartatott, e tekintetben alig lehetne ujabb áldozatok hozatalával terhelni, — egyébb alap pedig a kiadások fedezésére nincs, — nevezett kereskedő urak ezen ügy fontossága és jelentősége tudatától áthatva, a tanfolyam további fentartására s igy ezen házi iparágnak városukban való meghonositására nem csak erkölcsi támogatásukat, de anyagi hozzájárulásokat is egyhangu lelkesedéssel ajánlották fel, elhatározva még azt is, hogy hasonló eljárásra helybeli nevezetesebb kereskedő társaikat szintén felhivják, megbizatván ugyanekkor Dr. Király Ferencz az e tekintetben való további teendők vezetésével. Midőn tehát a helybeli kereskedő osztálynak ezen neme gondolkozását, áldozatkészségét felemlitjük, örömeinknek adunk kifejezést, hogy a müvirág készitésnek, a tanfolyam kilátásba helyezett meghosszabbitása által városunkban való meghosszabbitása egy lépéssel közelebb jutott a megvalósuláshoz.

— **A Magyari testvérek** zenekara holnap este Vilmos Lajos éttermében a legujabb zenedarabok előadásával zene-estélyt rendez.

— **Hirtelen halál.** Kovács István nevü szolga a Bikában f. hó 18-án hirtelen meghalt. A közkórházba szállitott hullája felboncoltatott s az orvosok halál okául mérgezést állapitottak meg. A halál ok kétségtelen bebizonyithatása végett a bélrészek Budapestre az országos vegyészeti intézethez küldettek fel. A nevezett egyén huzamosabb idő óta rendetlen életet folytatott. Gyomra nagyon megromlott, nehezen emésztett s az ideálja, miként Zsupánnak a hizott malacz, ugy neki egyedü a pipa és dohány volt.

— **Az erdélyi iparosok érdekében.** A nagyméltóságu földmivelés, ipar és kereskedelemügyi minisztérium f. évi szeptember hó 5-én 48319 sz. a. kelt leirata szerint tudomásra jutván, hogy némely osztrák iparos a brassói és nagy szebeni posztó gyártmányokat utánozva azokat utazóik által az országban mint erdélyi gyártmányt terjesztik s hozzák forgalomban. Tekintettel az erdélyi iparosoknak jelenlegi támogatást igénylő helyzetére, továbbá az erdélyi ipar pártolása iránt országszerte megindult mozgalomra, nem mulaszthatja el a fent jelzett visszaélésekre ugy a kereskedők és iparosok, mint általában a fogyasztó közönség figyelmét felhivni. Debreczen 1886 okt. 21. A kereskedelmi és iparkamara.

— **Ritualis vágóhid.** A rendőr főkapitányság, mint első foku iparhatóság az orthodox izraelita hitközség részére a Nagy hatvan utczán a Pásti köz szegletén apró marha, szárnyas állatok vághatására engedélyt adott,

— **Talált postautalvány.** Találtatott egy 4 frt 50 krról szóló postautalvány. Tulajdonosa átveheti a II ker. rendőr alkapitányságnál.

— **Erdekes égi tüneménynek** voltak tanui azok, kik a mult éjszaka éjfél tájban a keleti égbolt felé tekintettek. Ugyanis egy feltünő nagyságu meteor futott keresztül a láthatáron, mely mielőtt örökre eltünt volna minden földi ember szemei elől, nagy dörrenéssel széjjel pattant három darabra.

Az örökké derült, nyájas kis menyecske mosolyog.

— Igazán megérezted?

Aztán felült férje mellé és cseveg neki össze-vissza mindenféle bohóságot.

— Jaj, ha te ott lettél volna kedves, milyen jól mulattál volna. Henriette olyan lett, mint a főtt rák, a mint engem megiátot. Nagyon rosszul tudta mászkirozni a meglepetést. Egy darabig csak kerülgetett, aztán oda jött hozzám: „Oh, kedvesem, hogy örülök, hogy láthatlak! Már mindennap készülök hozzád.“ Látszott, hogy örült, csak ugy fuldoklott belé. En csak két ujjam hegyét nyujtottam oda. Szemei egész este mindig erre a bordeauxszin ruhára tapadtak. Tudod, még nem látta ezt a ruhámat. A férje hajtogatta magát és vigyorgott, mint egy frakkba bujtatott orángutáng. Rólad kérdezősködött. Fogadok hogy holnap már itt lesz . . . Hát még ha Szentesyt láttad volna, mucikám! Az öreg urat majd meg ette a méreg, hogy Baranyay Kázmér gróf folyvást körültem forgolódott. Jaj, kedvesem, az volt csak a mulatság! Milyen kár, hogy nem itthan maradtál! Te, a gróffal meg kell ismerkedned. Azt mondják, a nagybátyja belügyminiszter lesz . . . Jaj, milyen csunya vörös haja van!

Es igy folyt tovább s a csevegésnek se vége, se hossza.

Az óra egyet üt éjfél után.

— Hanem már most elég, szakitja félbe magát a kis menyecske. — Ne haragudjál, hogy ilyen bohóságokkal untattalak. Jó éjt kedvesem.

— Maradj még, maradj, — tartóztatja a férj. (Folyt. köv.)

Kaland a vadonban.

Végig lovagoltunk a prairie n

Ekként nevezik Eszak-Amerikában a tengerhez hasonló, végtelen legelőket.

Balról erdős, keskeny sziklahát vonult el, melyen tul a Neosó zugott tova.

E pillanatban vezetőnk, az öreg Diggers megállt, kezével a fák fölött kilátszó domb felé mutatott és mondá:

— Nézzétek fiaim, azon a helyen ott egykor majd elvesztém fejbőrömet.

Jól tudtuk, hogy az öreg multja nagyon mozgalmas volt, és ámbár negyven év óta nem távozott a prairie-ből, mégis többet látott és tapasztalt sok másnál, kik városokban laknak. Azt is tudta mindenki, hogy Diggers nagyon jó elbeszélő, fölszólitottuk mondja el a történetet.

Nem kérette magát, hanem mondá:

— Ezelőtt 35 évvel portyázásaim közben első izben jutottam a Neosó partjára. Akkoriban nagyon kevés európai tévedett e vadonba, és a telepitvényesek még nem szorultak idáig. Pompás vadász pagonyra akadtam e helyen és elhatároztam, hogy lehetőleg sokáig maradok ott.

„Az első negyed évben emberi lénynyel nem találkoztam, se fehér, se vörös bőrüvel, ámbár tudtam hagy a misuri törzs, néha erre szokott vadászni. Annyival inkább meglepett, midőn egy nagyon hosszu kocsisort láttam a priere felől közeledni, melyet nagyszámu lovas kisért.

„Körülbelől három mértföldnyire a dombról, honnét megláttam, megálltak. hogy tanyázzanak. Láttam, hogy a kivándorlók közt igen sok nő és gyermek volt, kik gondatlanul széledtek el a prairie-n örvendve, hogy a kényelmetlen kocsi üléstől megmenekülhettek. A férfiak kifogták a lovakat, kipányvázták. a kocsikból sáncztábort alkottak, aztán vadászni mentek. Láttam hogy tova vágtatnak- és az igazat megvallva, boszankodtam, hogy ezentul magányomnak vége szakad.

„Dünyögve fordultam el, és kis barlangomba akartam lemenni, mely menhelyemül szolgált. midőn a folyóra pillantva, ijedten álltam meg. A tulsó oldalról ugyanis ujabb látogatók érkeztek, kik reám nézve még alkalmatlanabbak voltak az előbbieknél, két hajóban három misuri indián evezett lefelé.

„Ez a három indián, kik minden bizonnyal közelben tanyázó csapatnak kémei voltak, három különböző helyen szálltak partra és óvatosan jöttek felfele. Az egyik közvetlenül arra tartott, hol álltam. Osztönszerüleg lapultam meg a magas füben. Midőn feljöttem, puskámat a barlangban hagytam, és csakis bárdom s vadászkésem volt nállam. Elhatároztam tehát, hogy az esetben ha az indián fölfedez, mi ugyszólván elkerülhetlen volt, nem várom meg, mig meglát, hanem fölhasználom a legelső alkalmat, hogy megtámadjon. Jobbomban a bárdom, balkezemben a vadászkést tartva. vártam ellenfelemet.

„Nem sokáig kelle várakoznom. Csakhamar hallám az óvatosan közeledő lépteit, a füszálak mozogtak közelemben, . . még nehány lépés . , . és fölfedez.

A cselekvés pillanata elérkezett.

„Hirtelen fölugrottam, fejem fölött forgattam a bárdot és az indián felé dobtam.

„Bár mily gyors volt is támadásom, a misuri mégis észrevette veszélyes helyzetét és midőn bárdomat feléje dobtam, hirtelen lehajolt, hogy elkerülje a csapást. Csakhogy én jól ismerem a vörös bőrüek harczi módját és sejtve, hogy lefog hajolni, kissé lejebb czéloztam. Lélekjelenléte megmentette ugyan a missurit a bárd élének halálos érintéséről, de nyele oly hevesen érte homlokát, hogy pillanatra szédülve állott.

„Ez a pillanat határozott kettőnk életéről. Még mielőtt magához térhetett volna, reá rohantam és vadász késemet kétszer egymásután döftem mellébe, ugy hogy szörnyet halt.

„A legközelebbi veszélytől meneküléltem ugyan, de tudtam hogy még nagyobb veszély fenyeget. A leteritet indián társai közel voltak, és támadásra készültek a kivándorlók ellen. Láttam a szanaszét vágtató férfiakat távol kocsisátoroktól. Mit tegyek? a táborba siessek s figyelmeztessem a nőket a fenyegető veszélyre, egyedül velök védekezzem a támadás ellen, mig segitség jön? Ekkor azonban jobb gondolat villant föl agyamban.

„E helyen a Neosónak veszélyes forgói vannak, azonkivül dübörögve rohan tova a sziklák közt, mig ismét eléri a sikságot. Ha tehát koczkáztatnam az átjárást a ragadozó áron a vadászokat még elég jókor elérném, hogy figyelmeztessem. Alul ált az indián konoéja törékeny lélekvesztő, de akkor csak is a szegény nők megmentésére gondoltam, és habozás nélkül koczkáztattam a veszélyes utat. Elhoztam puskámat a barlangból, helyet foglaltam a lélekvesztőbe és elindultam. Az ár legott megragadta csolnokomat és az ösvény felé sodorta, hol a hullámok tajtékoz va törtek meg a sziklákon.

„Borzalmas ut volt. A halál minden perczben fegyegotett, mert ha kanoém fölfordul, veszve vagyok — azért még is megőrzém hidegvériségemet és kerülve a sziklákat, a mély vizben igyekeztem maradni. Még maig se tudom, miként menekültem, elég az hozzá, hogy átjutottam, és borzasztó negyed óra mulva, melyet sohase fogok feledni magam előtt láttam a nagy sikságot és vadászokat.

„Nehány perez mulva köztük voltam és figyelmeztettem a fenyegető veszélyre, Az egyik lovász lovára vett és a tábor felé vágtattunk.

„Hála istennek nem késtünk el De csak rövid negyed órával érkeztünk hamarább meg En is segitettem nekik és a vérkeresztség megpecsételte baráti szivességünket. En is letelepedtem velök, és az öreg Anderson és családja később is tanusitá barátságát s maig is jó szomszédok maradtunk.

— De nézzék! végzé az öreg Diggen, amott van az öreg majorja. Már észrevettek és elénk jönnek.

Angolból: **Karczfalvi.**

— **Gr Csáky K**
Felsége f. évi okt. hó
kelt legfelső elhatáro
ben megengedni méltóz
hi és adorjáni gróf Cs
a 2-dik honvéd huszár
2-ik honvéd lovas-dand
iglenes vezetésével me
az ezred állományában

— **A vadásztárs**
nek, miszerint e hó 24
sokra hajtó vadászat
hely a halápi csapszék
Az elnökség.

— **Nagyváradi**
korcsolyázó és csolnak
pokban Rátkay József
sunkban járt, hogy meg
csolyázó és csolnakázó
emlitett ur nézeteit m
várad“-ban. Erdekesne
venni. Rátkay József e
biz' engem meglepett
szögü, hullámzó terüle
maga szépsége igy eg
roppant előnye, a —
mára! Van mély vize,
felülete nem görbül me
nyelve,) mint a hogy
apadásoknál a mi pánt
jege! Van üvegzett fa
háza s nagy számu,
mely a jég hatán is é
teni. De hát kérem,
felből áll ám ez az
lyiségnek az, hogy
Télen a korcsolya
csolnakegylet
rosz tél van, a várt be
csolnakjövedelem s ha
het számitani a téli be
hogy a csolnakok vise
a szandolin lapátok né
get s a csolnakegylet
vedelem hiányt stb. H
a jókora távolság. —
vasut kényelmesen, gy
a korcsolyázni, mint a
a bérkocsik árszabálya
a közuti vasut csak a
sáig juthat, honnan ak
ben akár sáros uton —
vár még ugy a hölgye
Pedig a mamák nélkü
hat a sportélet. 3. Hátr
nincsenek körötte fa
napsugára, télen a
denek a csolnak
— 4. Hátránya
A tó ugyanis egy nag
nek vizet ád a felső
Miután itt viz beszi
nincs: a tó vize moho
Mondják — s hiszem
a jég leszakad, vagy a
fordul, az csak megzől
5. Hátrány gyanánt e
gét, mely miatt sok s
vagy éppen nem eresz
tó testet erősitő evezé

— **Hány német**
legujabb számitások s
kerekségén élő németse
ven millióra rug. Ebből
esik 42 millió, Ausztri
országra 2 millió, Svájcz
ra 1 és 1/4-ed millió, Eur
1/4-ed millió. Azonkiv
Egyesült-Államokban
Amerikában pedig 1/2 m
többi Azsiában, Afrikát
liában oszlik meg. —
hogy ez arányt kisz
tikus azt is kiszámits
pár virsli és hány ho
ennek a hetven millió

— **A véletlen lö**
előtti számunkban irtu
kisujszállási fiatal föld
kalövés miatt elveszite
arról értesülünk, hogy
évvel ezelőtt a debrec
növendéke volt s ugya
hó 18 án 9 napi kinos
halt. Temetése nagy k
lett ment végbe Kisuj

A közönsé

Budapesten, Szeg
gyarország több városa
az alászált légkörü hő
ton szedi áldozatait s
nácsa e rettentő vész
felületes intézkedést
állomásoknál a kolera b
a legnagyobb vigyázat
megakadályozni azt, h
vagy más uton, ezen
tésére igen sok a l
bővölködő városba be
már be hozatott a le
ne induljon. Nem al
a karbolsav elhintése
gyökeres intézkedések
nem tétetnek. Igy külö
a város több utczáin l
terjesztő és a veszélye
szolgáló nyilt kanálisok
más undoritó helyek m
telenitése s a peczegő
eltemetése.

Rettenetes az a
sár a sámsoni és had

— **Gr Csáky Kálmán kitüntetése.** Ő Felsége f. évi okt. hó 13-án Schönbrunnban kelt legfelső elhatározása legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy körösszeghi és adorjáni gróf **Csáky Kálmán** ezredes s a 2-dik honvéd huszár-ezred parancsnoka, a 2-ik honvéd lovas-dandár parancsnokság ideiglenes vezetésével megbizassék s egyelőre az ezred állományában számfelett vezettessék.

— **A vadásztársulat tagjai** értesittetnek, miszerint e hó 24-én a Halápon farkasokra hajtó vadászat tartatik. Gyülekezési hely a halápi csapszék, kezdet fél 9 órakor. Az elnökség.

— **Nagyváradi hang a debreczeni** korcsolyázó és csolnakázó tóról. A mult napokban Rátkay József Nagyváradról városunkban járt, hogy megtekintse az itteni korcsolyázó és csolnakázó tó berendezését. Az emlitett ur nézeteit most elmondja a „Nagyvárad“-ban. Érdekesnek találjuk azokat átvenni. Rátkay József ezeket mondja: „Hát biz' engem meglepett az a hoszukás négyszögü, hullámzó terület. Meg van annak a maga szépsége igy egy darabban, megvan roppant előnye, a — csolnak versenyek számára! Van mély vize, melynek megfagyott felülete nem görbül meg (annyi kiadást igényelve,) mint a hogy meggörbült a mult évi apadásoknál a mi pántlikaszerü kis tavunk jege! Van üvegzett falakkal biró korcsolyaháza s nagy számu, vidám publikuma, a mely a jég hatán is élő várost tud teremteni. De hát kérem, ott sem fenékig tejfelből áll ám ez az ügy! Hátránya e helyiségnek az, hogy két gazdája van. — Télen a korcsolyaegylet, nyáron a csolnakegylet uralja a tó vizét. Es ha rosz tél van, a várt bevételt nem pótolja a csolnakjövedelem s ha rosz a nyár, nem lehet számitani a téli bevételre. Ez az oka, hogy a csolnakok viseltes álapotban sinlenek a szandolin lapátok nélkülözik a czélszerüséget s a csolnakegylet épületei elárulják a jövedelem hiányt stb. Hátránya e helyiségnek a jókora távolság. — Igaz, hogy a közuti vasut kényelmesen, gyorsan szállitja ki ugy a korcsolyázni, mint a csolnakázni vágyókat a bérkocsik árszabálya is nagyon olcsó, de a közuti vasut csak az államvasut állomásáig juthat, honnan akár hóban, akár hidegben akár sáros uton — a tóig — nagy ut vár még ugy a hölgyekre mint a mamákra. Pedig a mamák nélkül szintén nem virágozhat a sportélet. 3. Hátránya e tónak az, hogy nincsenek körötte fák, melyek nyáron a napsugára, télen a metsző szél ellen védenék a csolnakázós korcsolyázókat. — 4. Hátránya a viz minősége. A tó ugyanis egy nagy kubik gödör, melynek vizet ád a felső talaj dus nedvessége. Miután itt viz beszivárgás és elszivárgás nincs: a tó vize mohos, hiuáros, szinte zöld. Mondják — s hiszem, — hogy a ki alatt a jég leszakad, vagy a ki csolnakról vizbe fordul, az csak megzöldülve ér a partra el! 5. Hátrány gyanánt emlitették a viz mélységét, mely miatt sok szüle aggodalmak közt, vagy éppen nem ereszti övéit a lélekvidámító testet erősitő evezésekhez.“

— **Hány német van a világon?** A legujabb számitások szerint az egész földkerekségén élő németség száma jelenleg hetven millióra rug. Ebből magára Németországra esik 42 millió, Ausztriára 8 millió, Magyarországra 2 millió, Svájczra 2 millió Oroszországra 1 és 1/4-ed millió, Európa többi részére 3 és 1/4-ed millió. Azonkivül az észak-amerikai Egyesült-Államokban és Kanadában 7, Dél-Amerikában pedig 1/2 millió német lakik; mig a többi Azsiában, Afrikában s részben Ausztráliában oszlik meg. — Most már csak az kell, hogy ez arányt kiszámitó német statisztikus azt is kiszámitsa, hogy hány millió pár virsli és hány hordó sós ugorka kell ennek a hetven millió németnek a számára?

— **A véletlen lövés áldozata.** Tegnapelőtti számunkban irtuk, hogy Kerek Kálmán kisujszállási fiatal földbirtokos véletlen puskalövés miatt elveszitette jobb karját. Most arról értesülünk, hogy az emlitett ifju, ki pár évvel ezelőtt a debreczeni gazdasági iskola növendéke volt s ugyanitt önkénteskedett, f. hó 18-án 9 napi kinos szenvedés után meghalt. Temetése nagy közönség részvétele mellett ment végbe Kisujszálláson.

A közönség köréből.

Budapesten, Szegeden, Aradon 's Magyarország több városaiban borzasztó kolera az alászált légkörü hőmérsék daczára folyton szedi áldozatait s a városunk nemes Tanácsa e rettentő vész elháritására eddig csak felületes intézkedést tett: mert vasuti állomásoknál a kolera bejövetelét váró orvosok a legnagyobb vigyázat mellett sem képesek megakadályozni azt, hogy a kór anyag egy vagy más uton, ezen a baczillusok tenyésztésére igen sok alkalmas helyekkel bővölködő városba be ne hozassék és ha már be hozatott a leggyorsabb fejlődésnek ne induljon. Nem akadályozhatja ezt meg a karbolsav elhintése — ha csak egyéb gyökeres intézkedések a legsürgősebben meg nem tétetnek. Igy különösen szükséges volna a város több utczáin levő ocsmány büzt terjesztő és a veszélyes kór anyag főfészkéül szolgáló nyilt kanálisok, pecze gödrök és más undoritó helyek mind gyakoribb fertőtelenitése s a peczegödrökből kihordott sár eltemetése.

Rettenetes az a büz, melyet ezen — sár a sámsoni és hadházi utak szétágazásánál, tehát közvetlenül a város alatt terjeszt; igy elviselhetetlen ama nyilt csatornának halálcsirát magában hordó kipárolgása is, mely a nagy-hatvan utcza végén a vasuti indóház, fakereskedések és terménypiacz, tehát a város egyik legnépesebb, idegenek által is leginkább látogatott helyen huzódik végig s rosz parazatjával negyedórányi térségen megfertőzteti a levegőt.

Ezen helyek elbanyagolása s a jelen állapotban továbbra is fentartása mellett minden orvosi ellenőrzés és karbolporozás a kór kiütése ellen csak felületes intézkedés, felhivjuk azért a nemes Tanács, a járvány Bizottság és az intéző körök nagybecsü figyelmét ezen helyekre és kérjük, hogy a közegészség fentartása czéljából a leggyorsabb intézkedéseket megtegye s semmi fáradságot és áldozatot ne sajnáljon különösen a nagy-hatvan utcza végén levő nyilt kanálist kelőleg kitisztitva nagyobb távolságbanis, mint a hogy jelenleg van, vagy legalább is 40—50 ölnyire fedett csatornává átalakitani kötelességének tartsa, mivel bizton állitható, hogyha városunkban kiüt a vész e, holyről fogja legelőször s legtöbb áldozatait szedni s innét fog az a vásárt látogató vidékiek által más helyekre is elhurczoltatni.

Többek megbizásából.

A Párisi.

(Vigjáték 3 felvonásban. Irta Gondinet Edmund Először adatik a debreczeni szinpadon szombaton okt 23-án.)

„Un parisien“ az igazi párisi szellem megtestülése. Azon szellemé, mely a boulevardok légköréből táplálkozik. Páratlan hűséggel festett mozaik abból a párisi életből, mely izoláltan mindattól, ami természetes, a morált egyedül annak ápolásában és affectálásában találja, ami az érzékeknek szolgál. De kiváló gonddal és igazi müvészi érzékkel festett képe egyszersmiad a franczia kisvárosi életnek is. Es a vigjátéknak egyik bizonyára leghatásosabb mozzanata épp ama kirivó ellentét, mely a kisvárosi élet eredeti szokása, felfogása s mintegy veleszületett nagyképüsködése és a párisi levegőtől megválni alig képes Brichanteau közt van, mely ellentét annál acutabb, comicuma annal hatásosabb minél szorosabb összefüggésben áll a két elem drámai szereplése.

Pontaubert, aki hogy akadálytalanul áldozhasson a szenvedélyek oltárán, Párisban nőtelennek mondja magát, épp ugy, mint neje, akinek legszebb álmát valósitaná meg, ha Brichanteut valamikép vejévé szerezhetné; Rombelles, Pontaubert leányának kérője, aki dicsőséget lát abban, hogy a párisi gentleman tenyerét arczán érezhette, épp ugy, mint Pontoubert leánya Léonide, a ki setét éjszakákon csillagokat vizsgál; akinek classicus müveltsége legalább is egy professorsággal ér fel: mindezek élénk szinekkel, jellemzően ecsetelt, a kisvárosi életet egész valóságában feltüntető alakok.

Es az egymással szemben álló elemek különbözősége daczára is mily természetes harmonia a cselekvényben, Tán nem csalódunk, ha azt állitjuk, hogy az utóbbi időben hozzánk transferált drámák közül a legsikerültebb.

Brichanteau husz év óta lakik a párisi baulevard egyik palotájában: husz év óta gyönyörködik háboritlanul abban a boditó zajban, melyet a szokás e minden izében párisi gentleman nyugalmának, boldogságának nélkülözhetetlen feltételévé tett. Savourette, ki időközben a ház tulajdonosa lett, felmondneki, csak hat hetet engedve, hogy butorait elvihesse.

Megszokott otthonából ema könyörtelen kiüzetése felette érzékenyen érinti Brichanteaut. Es e bajához még egy másik is járul. Genéviéve idézi ezt elő, Brichanteau nevelt leánya. Öt év előtt ugyanis a kis leánka szerencsétlenül járt a boulevardon. Brichanteau, ki szemtanuja volt a keményebb szivet is szánalomra inditó szerencsétlenségnek, magához vette a szép Genéviévet és felneveltette. Nevelőjéül valami csunya vén kisasszonyt szemelt ki, esetleg egyik hajdani imádottját. Csak később, szerencsére elég jókor értesül arról, hogy ez a muzeumba való figura olyan dolgokról is praelegál az ártatlan leánynak, melyek közlésére nemcsak megbizást nem kapott, de sőt káros befolyással lehetnek szeplőtlen kedélyére. Rögtön elbocsàjtja tehát s igy Genéviéve nevelőnő nélkül marad,

Ezen rendkivül nehéz helyzetében segitségére jön egy tolakodó mama, Pontaubertné. Azon anyák egyike, akik, ha valamit akarnak, azt kivinni is szeretik. Nos, Pantaubert mama is akart — Brichanteaut vejének. Nem is teketoriázik sokat, elmegy leányával látogatóba a párisi rokonhoz. S éppen jól jött. Brichanteaunak se lakása, se nevelőnője. Pontaubertné felajánlja mind a kettőt. Brichanteau nem kerülheti el a consequentiát: meghivást kapott és ezt el kell fogadnia. Először életében távozik Párisból. A kirándulásnak azonban két fontos következménye van. — Egyik ama valódi müvészettel összeszőtt háló, — melyet Brichanteaut ebből a kelepczéből, mint valami deus ex machina kiszabaditja, házi urának Savourettenek a körülmények által kierőszakolt azon ellenhatározása, hogy Brichanteau visszatérhet lakásába, hogy nem zavarja többé otthonában. Pontaubert mama mindenekelőtt gondoskodott arról, hogy Genéviéva, a kinek bájos szépsége igen fontos mozzanatává lett vőt szerző tervének, valamikép eltávolitassék Brichanteau mellől.

S csakugyan két vén kisasszony gondjaira bizta az ártatlan leánykát, azzal indokolva ennek szükségét, hogy a kisvárosi társaság nagyon is megszólná, ha megtudná, hogy nőtlen férfiuval együtt jár idegenek közt. Brichanteaunak persze meg kellett nyugodni ebben a logicában is. Igy állván a dolog, kizárólagos törekvése Pontaubertnének, leányát hősünkkel megkedveltetni. Holdvilágos estéken egyedül hagyogatja öket. Persze a professor-kisasszony elviszi Brichanteaut csillagvizsgálni. Megtudja a gondos mama az nas urtól, hogy Brichanteau elmélázó, érzékeny hangulatba esett, valahányszor Genévievet hímezni látta. Kergeti hát Leonidet, hogy himezzen. Megtudja megint az inas urtól, hogy sokszor órákig elhallgatta Genevievet, ha valami classicus ábrándot zongorázott: kergeti hát leányát a zongorához és a szegény Brichanteu semmikép sem tudja megérteni, miért kell megbámulnia a különben kedves Leodinét, ha himez és miért kell ex offo órákig ülnie a kisasszony zongorája mellett.

Es eme kedveskedéseket betetőzi az a famozus csillagvizsgálás. Pontaubert ur kertjébe a szomszédépületek negyvenhét ablaka nyujt kilátást a kiváncsi szemeknek. S igy Leonide becsülete is érdekelve van. Akarva nemakarva belebujt e kelepczébe. Ekkor toppan be háztulajdonossa, Savourette. Ez a gyámoltalan individuum áldozata lett a chronique scandaleusenek. Mióta Brichanteau vidékre költözött, bizonyos lapok azzal boszantak, hogy azért mondott fel Brichanteaunak, mert félti feleségét. Persze ezek a lapok csak a látszat után itéltek. De véletlenül nem csalódtak. Mert a dologban csakugyan volt valami. Brichanteau hajdan sok kellemes estét töltött Savourette feleségével, még mikor első férje élt. Sőt a pásztor órák emlékére valami jó hivatalba juttatta férjét. De hát persze a világ ezt még csak nem is sejtette. Savourette tehát nem türhetvén tovább a szüntelen támadásokat, felkeresi Birchanteaut, felvilágositást követelendő töle. Midőn azonban Pontaubertné törekvésével tisztába jön és azt látja, mert a dolognak csakugyan olyan a szine, hogy Brichanteau házasodik: el lévén ezáltal háritva minden, ami féltékenység okul szolgálhat, a párisi lapoknak frappans bizonyitékkal szolgálandó arra nézve, hogy ő nem volt féltékeny, de sőt ok sincs rá, visszahivja Brichanteaut, felajálja neki előbbi lakását — De egy feltétellel, ha ugyanis neje kivánsága szerint valami decoratiót szerez neki. — Igy aztán Brichanteau visszatérhet az ő kedves Párisába. Sajnos azonban sorsa oda is elkiséri, Pontaubertné utánna jön leányával és férjével, hogy mint mondá, a menyegzőhöz szükséges előkészületeket megtegye. Brichanteau azonban egy félreérthetlenül tendentiósus és sebző gunytól szikrázó phillipikával megmenekül Pontaubertné türhetetlen jóakaratából, egy felette megható és igazán poeticus jelenetben pedig Leonidet a női igázi hivatására figyelmeztetve, eszébe juttat egy szorgalmas bölcsészhallgatót, akiről — azt mondá — hogy szereti- eszébe juttatja azt a mennyei boldogságot, mit a szeretett férfiu szerelme nyujthat és azt a kint, azt a nyomoruságot, mint egy érdekből és nem belső lelki okokból kötött házasság eredményez. Leonide megérti Brichanteaut, és könnyekig megindulva hagyja el, megigérve, hogy intése szerint fog cselekedni. De megérti Brichanteaut más valaki is: Genéviéve.

Emlékszünk Pontaubertné, az okos mama röktön észrevette, hogy Genéviéve veszélyes egy portéka az ő mesterkedéseire. Intézkedett is. Hiába ment kétszer is Brichanteau ahoz a két kis asszonyhoz, kik igazán két ujkori cerberus módjára őrizték a semmit sem sejtő leányt: nem juthatott be hozzá. Pedig látnia kellett, mert érezte, hogy Genéviéve nélkülözhetetlen reá nézve. A véletlen segit rajta. Genéviéve megunván a kisasszonyok folytonasan és egészen ok nélküli erköles-predicatióit, kiugrik az ablakon és Brichanteauhoz menekül. Hanem most másik fogságban kerül. Brichanteau viszautazik Párisba, Genéviévet azonban nem viheti magával, mert ez nem illik. Valami ismerős biróra bizza tehát, ki szintén Párisba utazott nejével. A biróné meg féltve férjét, mihelyt Párisba érkeztek, hazaküldi a leányut Brichanteauhoz. Nem csekély persze örömük, midőn ujból együtt vannak megszokott otthonukban. Hanem egy nagy kérdés áll előttük. Pontaubertné leányát nem veszi el Brichanteau. De akkor nem maradhatnak Savourette házában. Mert ő nőtlen „alattvalót“ nem tür. Ugy akarja tehát kijátszani, hogy Genéviévet Faugerolles barátjának adja nőül, ő meg az lakójuk lesz. De a Léonide-nek adott, igazán mélyen érző szivre valló intése alaposan változtat a helyzeten. Brichanteau szavai Genéviéve szép szemeit is megtöltök könyekkel. Es ezek a könnyek valami különös, de nagyon édes érzést fakasztanak Brichanteau szivében. Ezek a könyek, mintha ellálhatatlan büverő vett volna erőt rajta, oda kényszeriték Genéviéve lábai elé, egy végtelenül szép szóval ajakán, s e szó „szeretlek“. Ami eddig csak a lányka nélkülözhetetlenségében nyilvánult, alakot nyert. Ők egymáséi lesznek. Savourette se fogja boldogságukat zavarni.

Legujabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata.

KARLÓCZA október 22. A zsinat Nikolies király biztos által tegnap megnyittatott.

DRINAPOLY október 22. Philipopolisban a rendőrség szombaton éjjel elfogatta az orosz barát párt vezetőit, kik nem tudni hová — elvitettek. Az orosz konzulátust ugyanazon szombaton éjjel katonaság őrizte.

RUSCSUK október 22. Sztojanow, ki az orosz ellenes párt engesztelhetetlen vezére, egy itteni lapban erős hangu czikket közöl, melyben leirja azon mészárlásokat, miket az orosz barát párt Dubnicában elkövetett. Kaulbarst gyalázatos hóhérnak nevezi.

RUSCSUK okt. 22. Kaulbars Szofiába utazott. — Nem hiszik, hogy a fölmerült konfliktus katonai interventió nélkül elintézhető legyen. A bolgár kormány hiven követi megállapitott programmját s a szobranye e hó 27-én összeül. — Talán ekkor fordulat áll be Bulgária magatartásában.

DEBRECZENI SZINHÁZ

Holnap, pénteken, 1886. október 22-én:

A kertész leány.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét irta: Cherles Lecocq.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**

Brünni kelméket

elegans

őszi vagy téli

öltözetekre,

3.10 métert kitevő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltönyre elégséges. frt **4.80** igen finom, frt **7.75** legfinomabb, frf **10.50** legeslegfinomabbat

valódi gyapjuszövetből

Palmerston és **Boy téli kabátokra** méterje frt **2.50** egész **5 frtig.** — **Loden** frt **2.25** egész **3 frtig.** Női posztók méterje frt **1.25** krtól **2.50** krig, megküld bárkinek is pósta utánvét mellett:

Feintuch-Fabriks-Niederlage

SIEGEL-IMHOF

BRÜNN.

Nyilatkozat: A fentebbi czég szövetei szilárd és izlésteljes kivitel valamint kiváltképpeni tartósság által tünnek ki. Ezek elismert megbizható szilárdsága és rendkivüli munkaképessége egyszeresmind az iránt is kezességet nyujt miszerint csakis a legjobb áru s pontosan a választott minták szerint lesz szállitva. Kivánatra fentebbi raktár **mintákkal ingyen és bérmentve szolgál.**

Pirszén (Coaks)

ugyszinte

köszenet fütésre és kovácsok

részére legjobb minőségben házhoz is szállitva ajánl jutányos áron

a légszeszgyár igazgatósága

Debreczenben.

Megrendeléseket részünkre elfogad KONDOR L. üzlete czegléd utcza.

A mohai **ÁGNES** savanyuviz

folytonos használata mint

IVÓ VIZ

járványos betegsègek

alkalmával kitünő szolgálatot tesz.

Friss töltésben kapható

minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

Legujabb divatu női ruhakelmék

Rövidáruk és szabó kellékek

Pipere czikkek

Ven szerencsém mélyen tisztelt vevőimet és a n. é. közönséget értesiteni, hogy az **őszi** és **téli idényre** raktáramat **dusan felszereltem.**

A legjobb minőségben és **nagy választékban** találhatók raktáramon: **a legujabb divatu gyapju ruha kelmék Kasan** és **Flanellek** továbbá **selyem bársony csipke-** és **egyébb ruhadiszitések, pipere czikkek rövid áruk** és **kitünő jó szabásu füzők**, valamint **női utazó plaidek, Berliner Himalay-** és **Chenilia kendők.**

Tisztelettel, bátorkodom ez alkalommal tudatni, hogy mérték után saját szöveteimből női ruhák készittetését is elvállalom 's azok izlésteljes kiállitásáról kezeskedem.

Kérem mélyen tisztelt vevőim és a n. é. közönség pártfogását.

teljes tisztelettel

Gyenes Lajos

Debreczen főpiacz, városház épületben (Szepessy Antal ur üzlete mellett.)

Minta gyüteményemet kivánatra vidékre is bérmentve küldöm.

ZÁDOR LAJOS

selyem, divat, csipke és kézműárù kereskedése,

női felöltő és női ruha szabászati terme.

DEBRECZENBEN, főtéren városház épületében.

A jánlom az őszi és téli évadra raktáramon található mindennemü **női divat czikkek** dus különlegességeit, **szövetek** és ezek **hozzátartozóiból.**

JERSEY TRICOT DEREKAK

legnagyobb választéku raktárát.

Őszi sz téli felöltők, bundák, karmantyuk ès sapkák, — egyszerü olcsóbb — valamint a legelegánsabb izlésnek megfelelő, finom kiállitásban, nagy választásban levő készletemet.

Női ruhák készitését saját mühelyemben, szakavatott szabász és munkaerővel eszközöltetem.

Kivánatra mintagyüjtemény és árkiszámitással készséggel szolgálatra állok.

Szabó Lajos Fiai czég

Debreczen, Rózsatér.

Az őszi idény

beálltával nagy választékban kaphatók:

Divatos női ruhaszövetek,

Flanell, Kasán ès Moldonok, Jó mosó velezek, téli és haraszt kendők

minden szinben és nagyságban,

Férfi és női alsó ingek, kötött ujjasok;

téli harisnyák és kesztyük,

Futó és nagy szönyegek, Jutta és csipke függönyök.

Esőernyök, Miederek stb.

Jutányos, szabott árak.

Legnagyobb raktár órák és ékszerekben

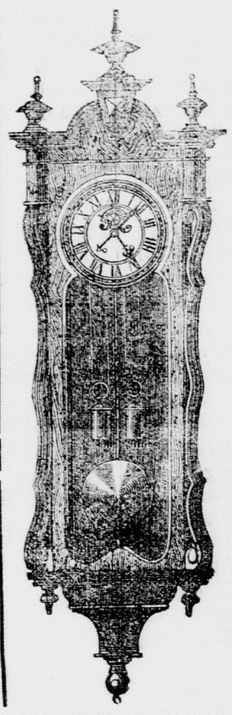
Löfkovits Arthur és Tsa

Órás és ékszerésznél

Debreczen Főpiacz. A főposta tőszomszédságában.

Folyton dúsválasztékban kaphatók:

	s feljebb	
Ezüst henger óra	8	—
„ remontoir „	12	—
Ugyanaz dupla fedelü	15	—
Ezüst remontoir finom	16	—
Ugyanaz kettös fedelü	20	—
Nickl remontoir	8	—
Ugyanaz kettös fedelü	10	—
Tula remontoir arannyal	30	—
Ugyanaz ketös fedelü	40	—
Arany női henger óra	15	—
Ugyanaz kettös fedelü	24	—
Arany női remontoir	24	—
Ugyanaz kettös fedelü	28	—
Ugyanaz rózsa alaku	40	—
Arany férfi remontoir	35	—
Ugyanaz kettös fedelü	45	—
„ datum szerkezettel	80	—
Legujabb perczre ugró	90	—
Ugyanaz kettös fedelü	115	—
Fali inga óra 1 m. hosszu	14	—
Ugyanaz óra s felet ütő	18	—
Inga 1 m 30 cm. hosszu	16	—
Ugyanaz óra s felet ütő	22	—
„ ¼ ütő s ismétlő	35	—
Kis franczia ébresztő óra	3	—
Amerikai nickl „ „	5	—
Ezüst férfi óralánez	2	—
„ Katonai „	3	—

	s feljebb	
Arany férfi láncz	20	—
Divatos női „	18	—
Arany nyaklánez	25	—
„ női gyürü üres	2	—
„ „ „ tömör	3	—
„ férfi „ „	5	—
Sulyos „ pecsétgyürü	12	—
Valódi gyémánt gyürü	8	—
„ brilliánt „	21	—
Ezüst lánczkarék	2	50
„ emaille karék	3	—
Legujabb „ moretti „	4	—
„ „ férfi tü	2	—
„ „ brosche	4	—
Arany női karék	12	—
Valódi gyémánt karék	30	—
Arany gyermek fülbevaló	1	30
„ női „	3	—
Fekete emaille „	2	—
Valódi gyémánt	14	—
„ brilliant	25	—
Arany garnitura	20	—
Ugyanaz valódi gyémánttal	30	—
Arany patent gombgarnitura	20	—
„Doublé“ „ „	5	—
Arany férfi medaillon	10	—
„Doublé“ „ „	3	—

Ezüst nemüek dus választéka.

Mindennemü őszi és téli

női, férfi, fiu és leány gyermek

Czipök és Csizmák

a legjobb anyagból elkészitve a lehető legolcsóbb árban kaphatók és megrendelhetök. Kisebb javitások ingyen nagyobb javitások a legolcsobb dijakért gyorsan és pontosan elkészittetnek.

FALK OTTO-nàl.

Debreczen főpiacz a városháza épületében.

AZ ARANY

CSIZMÁHOZ.

Kincsem Sorsjegy á 1 ft | **11 sorsjegy csak 10 ft**

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

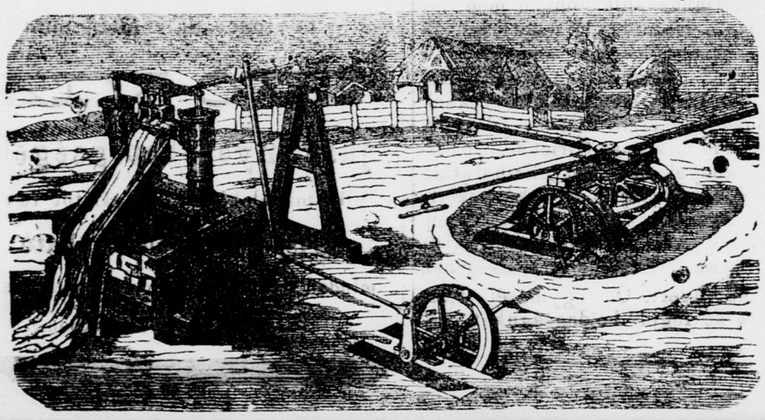
A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, váczi-utcza 6. sz.

Alapittatott 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- ès tüzoltószerek gyàra, harang és èrczöntödèje,

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint **magyar különlegességet**

kutakban és mindennemü szivattyukban.

Elvállal **teljes vizvezetékek** berendezését **városok, földbirtokosok és magánzók** részére, modern technicai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ ès MAGAN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszèkek

felállitására s minden vizművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kivánatra dijmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Ellenőrü könyvnyomdájában Széchényi-utcza, SIMON-ház.

Szerkesztőség és k

Széchényi-utcza SIMON-há

kereskedésével s

HIRDETMÉN

lőfizetési pénzek és a kiadá

valamint a lap sze lem

minden közleményei

Ofermentetlen levelek csak

fogadtatnak

XIII. évfol

„Az érdek!“

Borzasztó nagy

orosz Sándo

szóta, a mióta a ki

vel egy „beteg em

Azóta nem bir az

ember“-nek néz mind

országnak,“ — irja

lap (de hát melyik

riát okkupálni akar

kupálnia kellene

Bukovinát.“ De vaj

ennyi okkupáczió

lenne elég Bulgária

is sok,“ — mondá

a nő, mikor az eg

kedve beszélgetett

ről. „Egy is sok!“

ria is elég lenne?

hatna.

Nincs mai n

hatalom, melynek

tása dolgot adna,

ez akarná egyszer

Galicziát, Bukovina

tehetetlen! Mert h

sége volna a milye

lenne Európának;

esénk, hogy mig az

mordul a másik olda

Es ha Európa na

egyezését birnók,

bebizonyitsuk, nem

káig. Ez pedig mi

legyen mondva.

De mikor Eu

hatalmának szándé

tisztában. Mikor m

nap meg ugy, s a

mutat, sőt biztat is,

a körülmények ug

ellenünk lenne. Az

Mi csak abban a h

melynek érdekei ho

mellettünk foglaljon

az érdekek hol va

macziánk nagyon j

Es éppen azér

tetni a szavakat a t

szavakat pedig bizt

gadni nem lehet. H

nak? Hogy egyik

választói elött hogy

nem sokat nyom a

legtöbb esetben pus

gások, s annyit leh

azon válaszokra, n

sabb szereplők az

hirlapiróknak adnak

fektetni; a z a z é

talomdak érdeke ugy

velünk együtt kardo

még egy kukkot ne

len kardot ránt, me

beszél, melynek ma

ugy alakulhatnak, a

igen adunk semmit.

Ott van a f

Hogy mi az érdek,

jobban. A franczia

uralkodó hatalmat b

hatja, sem nem szer

vel, mig az ellenke

ból itélve, inkább f

s ime, a szabad fra

sajtója, Oroszország

melyet a szabadság

viselő kis bolgár

mely kell hogy fellá

ember vérét, szól-e

Tenne-e csak egyet

bár látná hogy az

nem nyuzat meg mi

lát a szabad franczi